

Sigitas Birgelis
Septintas nakty

Sigitas Birgelis

Septintas nakty

E i l ė r a š č i a i

Punsko „Aušros“ leidykla, 2012

R ė m ė j a s Lenkijos administracijos ir skaitmeninio Ministras

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Administracji i Cyfryzacji

ISBN 978-83-60625-51-4

© Punsko „Aušros“ leidykla
© Sigitas Birgelis
© Laima Birgelytė

Štai perskaičiau naują Sigitos poezijos rinkinio rankraštį.

Kiekvieną kartą, kai skaitau jo eilėraščius, iš-tinka kažkoks keistas žodžio jutimas, kurį galėčiau pavadinti labai savita poetine tartimi. Net neturiu su kuo palyginti. Tai ir yra svarbiausia, kai poetas visiems žinomus žodžius taria taip, kad jie kve-pėtų kaip žemės grumstas, kad jie skaudėtų kaip dūris į širdį, kad jie vienas kitą prisišauktų kaip dainoj ar maldoj. Tokių dalykų negalima išmokti, o tai ir yra dovana.

Prisimenu pirmą įspūdį, kai prieš kelias-dešimt metų universitete studijuojančios Punsko merginos man atvežė, kaip jos sakė, „tokio Sigitos“ eilėraščių. Dar paaiškino, kad jis mažai žinomas, ūkininkauja ir pan.

Paprastai siūlomus tekstus imu į rankas ne-pasitikėdamas, nes man teko labai daug perskaityti beviltiškų eiliavimų, apie kuriuos būna geriausia patylėti. Tie Sigitos tekstai buvo nelabai tvarkingi, pagalvojau: štai dar vienas grafomanas!

Tada galbūt ne visai kalbiškai taisyklinguose tekstuose tarsi kažkokia poetine uosle užuodžiau tų eilėraščių kvapą, tikrumą, apie ką šio atsiliepi-mo pradžioje parašiau, ir tada nesuklydau. Ir po to

ne kartą Sigitą esu padrašinęs, ką darau ir ši kartą. Bet savo poetinėse vizijose, vaizduote yra nepaprastai drąsus, gali kreiptis į gamtą, į tėvą, į Dievą. Tik reikia jausti, kad gali, esi vertas į Jį kreiptis. Tai aukščiausias poetinis žinojimas, ne kiekvienam būna duotas.

Ten, kur atsiranda poetas, niekas negali panaikinti tų vietų vardo, istorijos. Punsko kraštas turi tokį poetą, kuris kalba to krašto žodžiais. Su poetų vardais išlieka upių, kalnų, ežerų pavadinimai. Toks savo krašto poetinis sargybinis ir yra Sigitas. Juk šimtmečius lieka žinomos vietovės, kuriose randamas auksas, deimantai, gintaras ir yra rašomi eilėraščiai.

Sigitui reikia padėti. O jam padėti galima tik skaitant jo kūrybą, kuri turėtų labiau plisti ir Lietuvoje.

Marcelijus Martinaitis

TYLOS ERUPCIJA

Žodis

pabaigoje
nebuvo pradžios
buvo žodis
nemokėjęs
išstarti savęs
nekaltai

buvo jis pas mane
kalbėjomės
lyg du ugnikalniai
tylėjom
prieš tylos erupciją

buvo tylu
prie dalgio
prie rugių
kartu
palaidojom ir prikėlėm
Važatkiemio sūnų

Raidė

bejėgiškai
ieškau savyje
raidės
galinčios
pagydyti
ir užmušti

ties pradėta knyga
išaukštintu žodžiu
apkabinu
ją
kaip gailestingas tėvas
apkabina vaiką

Dviejų vienatvė

Šalia manęs sėdinčio sėdi kitas.
Šalia židinio, kuriame gęsta žodžių rinkinys.
Ne tam vakar tau save suradau,
Kad šiandien abu būtum vienatvė.

Vietoj manęs
Sėdi mano sūnus,
Šildosi prie židinio,
Pakurto mano eilėraščių lapais.

Šiandien jau per vėlu,
Kad ateitum, ž o d i,
Kad būtum kartu,
Kad abu gertum vienatvę.

Laikrodīs

ranka grublėta
 nemokšos ranka
 išardžiau laikrodį
 bet neradau savęs
 ir neradau laiko

sudėjau atgal
 viena po kitos
 mikrosekundes nanovalandas
 laimės žodžius
 ir žodžius šunsnukius

laikrodžio tylą
 laukus kurie neprabyła
 šalia kito savęs
 šalia laiko skubėjimo
 šalia žiūrėjimo į laikrodį

sudėjau laiką
 visas kūno dalis
 visas dvasios arterijas
 visus nenorus įkliūti
 kaip Živilė Žalčiūtė

Lietus

ar lenkiškai lyja lietus
 Punske
 einantiems laukais
 į Lietuvą

ar lenkiškai lyja
 L i e t u v a
 Punske
 ir Seinuose

Berznyke*

Atvykau į Berznyką.
Kapus nuskaidrino saulė.
Iš po velėnos atėjęs vakaras
Sakėsi nieko nežinaš.

Atvykau į Berznyką.
Kapus apgaubė naktis.
Užsnūdęs po velėna vakaras
Nematė atėjusio manęs.

V pulko pėdose po lietaus
Maudėsi saulės zuikučiai...
Suklupau kaip ir jie
Pažemintas išaukštinimu.

*Berznykas – vietovė Lenkijoje, kurios kapinėse palaidoti Lietuvos savanoriai.
Čia pastatyti lietuvių žeidžiantys Panerių įvykiams skirti ir kiti paminklai.

Smėlis

Trakiškių* smėlis
lengvesnis
nei

Jeruzalės smėlis

prisikėlimu
nesuteptas
tikėjimu
neapsunkintas
kūno dūlėjimui
iškastas

nenoriu tavęs — — —
kuris
mane

atvirom rankom
priglausi

*Turima omeny Trakiškių (dabar Punsko) kapines.

Aerouoste

Fiumicino aerouoste
 Sirijus laikrodį uostė
 Skubantiems į lėktuvą
 Uodegą vizgino

Nebuvo kada nusileisti
 Ir pakilti
 Aukščiau
 Žemiau laiko

Buvo draugas
 Išlydintis mus
 Nevykstančius
 Į niekur

Buvom mes
 Beveik vaikai dar
 Vaikiškom svajonėm
 Pasenę

Smolensko beržas

Nupiešk man
 Smolensko
 beržą

tolimą
 artimą
 parodyk man kelią

sugebėjimą atleisti
 užmušti
 gerumu

parodyk man pirmą
 laimingą nusileidimo
 aikštelę

ir susitaikymą
 tarp žmonių

Dosnumas

gauti galiu tiek
 kiek galiu
 atsisakyti

atsisakyti
 galiu tiek
 kiek galiu gauti

Tėvo vardu
 kuris viską duoda
 viską ir paima

Rytas

prisikėlusio rudens langai nešvarūs
 pro kuriuos išskrenda tyliai
 rugių byrėjimas laukuos
 pirmos rasos laukimo aidas

už vieno šalto ryto lašo
 vienos pabudusios vilties –
 vaikišką jautrumą tyrą
 sveikinu naujagimių klyksmu

norinčius alsuot gyvenimu
 ir šiaurės šaltą vėją
 pirmyn atgal vedu –
 rugių pjovėją – atšiaurų rytą

Turiu

pusę milijono laiko
susitaupęs
anapus

sidabrinį laikrodį
žiūrėjimą į laikrodį
turiu už laikrodį

negerdavom
už Lietuvą
kad nepragertum

turiu

Aortoje

Buvau t a v o aortoje
Ištikimas
Iki širdies...

Buvau iki t a v o kraujo lemties
Ištikimas
Raudoniesiems kraujo kūneliams.

Buvau iki t a v o minčių žarnyno nuėjęs.
Nuoskaudų nepatyrčiau,
Džiaugsmo nesuvirškinau.

Buvau prie kiekvienos
Žinios,
Ateinančios iš ligoninės.

Nežinojau, kad miršta
Tik žodžiai,
Kad žmogus yra amžinas.

Kūrėjas ir kūrinys

skaitmeninio

šešėlio

turinčio

atmintį

formatu

skaitmeninę

dienos

pradžią

kuriu

5 I I m a r k b o d y

fotoaparatu

piešiu

iš skaitmeninių laukų

tavo veidą kiekvieną

nulis ir vienas

vardu

Sėja

geležis aprimo

įkaitusi

nuo sudėtingo

rimo

žingsniavimo

tuščia vaga

išlyginto

arimo

pasėto

grūdo

antrojo

Va ž a t k i e m i o

atėjimo

Laikas

vėluoja laikas

žiūri

į laikrodį

sienos laikrodis

žvelgia į laiką

skubėti

nėra

kur

Erozija

už mistiškų

šviesos sutemų

be atgalinio laiko

žodžiai

galintys

apvaisinti

girtuokliška

girtus

žodžius

kur nėra pradžios

kur net n i e k a s

nežino kad baigsis

Penki klausimai

iš žiemos klausimų

išsilaksčiusių tolių

išankstinių šalčių

akių mačiusių...

ar žinai kam priklauso gamtovaizdžiai

apsnigusios pakalnės

apšerkšniję beržai

neiškridusių gandrų akys

užpūstos žvakės šviesa

speigo šiluma svilina

sušalusiom rankom

atsisėdusią žiemą

ar žinai

kam priklauso moterys

kurios

niekam nepriklauso

Mėnesioj

esu čia paskutinis

laiko mėnesioj

beveik be aistrų

pasauliui

kur nebūties sparnu

kiekvienas amžinas

laikiniai išnyksta

pilnaty sukrautas

laukimo laikas

Mirtis

tu esi

laukimas

aš tikėjimas

kad

niekad

nesusitiksim

Maža šalis

kuo daugiau turiu

tuo daugiau trūksta

dovanoto gintaro

kuriame gyvenu

jūros pakrantės

kurioje prisiglaudžiu

prie tavo veido

pastoviausia yra

kas nepasikartos

gintaro smiltis

maža šalis

prie jūros

Žolė

tu kuri esi žolė
kuri neši mane į rudenį
sumindžiotą

buvai bepradėjusi mylėti
mane
pievoje

galėjau tave
parvežti namo
uždaryti sau į šalinę

bet drugiai
mindžiojo
tylą

smuikavo
nežinodami
kad reikia rėkti

(Ne)sugrižimai

išskrenda
žodžiai
žodžiais
panašiais į rasą

iš jų išeina žmogus
lyg laikrodis
ir grįžta kaip tie
kurie niekad os

nepareina –
mirusių
sekundžių
lavonai

Rytą

per naktį
jūra išmetė
krantą

krantas išmetė jūrą
su žvejų laivais
su žuvų gaudymu

debesys apšerkšnijo
nežinia nuo ko
lijo

atsėlino
rasa
deginio kojas

Tyloje

tą kartą tyloje
ant bėgių
ir už jų
anapus jos
mėnulio pilnaty
palikom traukinį

yra tik kelias
kuriuo
neįmanoma
grįžti

yra grįžimas
kuriame
nėra
kelio

visa tai tu
kurios
geidžiu
visa tai aš
kurio nepažįsti

Tuštuma

užmarštis

lyg laikrodžio širdis
matuoja erdvę

Raistiniai, Klevai

apšerkšnija

lyja

nėra kur padėti

žuvėdros

ir tėvo laukų

TÈVUI

Pirmojo sodo ilgesys

Nukrito obuolys.
 Tėvo namuose,
 Kuriuose augo
 Pasvirus obelis.
 Ragavom obuolį –
 Vaisių nulaužtos
 Šakos skausmą...

Tėvo namuose,
 Kuriuose nėra
 Tėvo, kuriuose
 Daug daugiau
 Buvo atleidžiama,
 Nei mes, vaikai,
 Galėjom nusidėti,
 Sudėti maldai
 Rankas
 Marijon.

Tėvo namuose,
 Kuriuose
 Dievo Motina
 Žvelgdavo į motiną,
 Žvelgiančią į
 Dievo Motiną...

Seno švarko kišenėje

kažkur turiu seno švarko kišenėje
 vos gyvo
 mirusio Tėvo
 rankos šilumą
 a t s i s v e i k i n a n t

— — —

sauguju ją nuo amžinybės
 nuo kitų žmonių
 rankų šilumos

Kelionė autobusu namo

Grižtu namo – iš tolimos kelionės
Maršrutiniu autobusu, atšauktu
Dėl pūgos ir šalčio.

Prigludęs prie vieno centimetro sutemų,
(Dėl šalčio ir pūgos)
Išjungtų kelionėje.

Tik dabar žinau –
Kartą manęs sulaukęs,
Lauksi milijoną kartų.

In Articulo Mortis*

in memoriam Tėvui

Medis, jei be prisikėlimo miršta
Dėl Lietuvos, dėl šešėlio užuojautos...
Jei žodžiai žeidžia lapais
Pageltus vakarui ir rudenėjant lietui.

Smėlio grumstelyje po tylos minute,
Audroje, kuri iš dviejų renkasi lietų.
Tėvas vos gyvas, be visados,
Kartos krentant vakarui ir vakarėjant rudeniiui.

Nėra, nebuvo sėdėjimo dviese,
Kalbėjimo apie medžius po tylos minute,
Apie gyvenimą lapuose, be šnarėjimo vėjo,
Ir kalbos, paskutinės, mirties patale.

Prieš audrą, lietų lemtingo pjovėjo,
Per gyvenimą lyg per kiemą
Dar vakar susikūprinęs ėjo,
Nešinas kibiru, lazda pasiremdamas.

Ir tokį pasodino jį medyje po medžiu,
Trakiškių smėlyje, ant kalnelio.
Ir pagelto laukai šalimais, po beržu,
Amžinybėje beieškodami kelio.

Pačiame laimės žydėjime
Ir dienos vidury.
Tarp šešių lentų
Ir dviejų sieksnių lauko.

Ramunėlė

Ant baltųjų lelijų,
Ant voratinklio gijų
Rugius nuraminsiu,
Kasas išpinsiu.

Ramunėlė tau mos
Iš laukų rugienos.
Apsisiautus rasa
Rugienėlė basa.

Tebūnie Ramunė,
Auksaplaukė,
Ramiai tau
Šukuojanti plaukus.

* Mirties akivaizdoje (lot.).

Audra

Tu buvai, kurios
 ieškojau
 kaip nepagydomos ligos.

Tu buvai,
 kurios bijojau
 kaip po nakties audros.

Žaibai aprimo
 vardan
 tikėjimo.

Sapnas

Tebūnie, kas nesapnuoja Jo,
 Ką lengvai nubraukia nuo veido.
 Nuveža į Seinų ligoninę
 Ir laukia, laukia nežinia ko...

Prie negiliai iškasto šulinio,
 Kur vandens ligi valios,
 Vilties lig juosmens –
 Svirtis bedalio.

Sapnavau – skyniau obuolius
 Pačiam laimės pavakary.
 Kai medžiai pravirks sula, vėl
 Sapnuosiu Tave, šalimais atsisėdusį.

Švytėjimas

ant Tėvo kapo
šėšios vasaros
po mirties

š á l t a – – –

sulipdyti bandau
sudaužytą gyvenimą
juodą ir baltą

rašau laišką
ne vieną motinos dieną
į kiekvieną
įdedu vakarą
gęstančios gyvybės švytėjimą

įžūliai be vilties
tikiu kad nebus nebūties
kad šaltoj krūtinėj pajusiu
vėl Tėvo alsavimą

šeštą vasarą be vėjo
ant Tėvo kapo
pilkas renku dieneles
Sutvėrėjo

iš visų turimų neturėjimų
ar sulipdysiu
juodo ir balto
švytėjimą

STOTY PO AUDROS

Stoty

Sėdžiu šalia ateinančio ir vėluojančio traukinio,
 Kupė, kuri pasisodino mano kūną iš kūno ir
 kraują iš kraujo.
 Pasijutau be galo vienišas, likęs be šonkaulio...
 Vienišas be lietaus, vienišas garsiai kalbėdamas
 apie kaštonus,
 Lyg suglamžytas, pageltęs pernykštis klevo lapas.
 Spėjau, kad tai kitų metų lapkritis.
 Bus taip, kaip daug kartų buvę,
 Šalia stovėjimo stoty, pirmos dukros laukimo,
 Išnyrančios iš atvertų plačiai akių.

Viešpatie! Ar bus tuščiam perone tuščia stotis,
 Kur paskutinis pakeleivis lauks tuščių vagonų?!
 Kur vienas, vienišas
 Plikoj stoty girdžiu:
 Benas išsiskyrė su antra.
 Aš jį – bėgių tarpeklį – kaip šaltą rudenį regiu.

Išvažiuojančių kūnų trauka prilygsta 4 balų
 žemės traukai
 Ir 7 balų žemės širdžių drebėjimui.
 Tik nesmagu atsikelti, kur tu
 Sukies aplink mane kaip planeta,

O aš esu tik palydovas tuščioj stoty,
 Draugų mobilaus skambučio belaukiantis.
 Pridedi eilėrašį prie geliančio šono
 Lyg prie nuskausminto praskelto smilkinio,
 Išpakuoji lietaus lašus, oda, permirkusia
 iki gyvo kaulo.
 Atleisk audrai, jei neatsargiai sudegino
 Vieno ar kito tvarkingo gyvūno kluoną,
 Nunešė kaimyno stogą ir nulaužė medžius.

Taip likau be plunksnos, be amžinos...
 Šitiek metų laikiausi jos, tikėdamas,
 Kad nieko kito man žemėje
 Nėra amžino.

Stoty po audros

Ar sugrįši namo iš audrų,
 Ar iš jų namo ar sugrįši?
 Ar iš keistokai jaunų
 Vakarų namo ar sugrįši?

Ar už audros perkūnų
 Kitos bėgs dienos ir naktys?
 Ar už namų be namų
 Tavęs lauksiu stoty šaltą rudenį?..

Gal už apšalusio lango, kupė,
 Alsuosim drauge garvežio šnervėm.
 Gal ilgai nesimatę laukiamojo fojė
 Mojuosim ilgam išskrendančiom gervėm.

Gal vietoj raudono vyno taurės
 Gersim ūkanas veriančią tylą.
 Gal ištiesti tau ranką reikės,
 Gal paklausti, kodėl garvežiai neprabyla.

Jei bus žodžiai tušti, jei bus iškrauti
 Ilgesiai, jei sustos išsiilgę...
 Į stotį dar sugrįš garvežiai,
 Jei rasa tau blakstienas suvilgys.

Nemuno pušys

jei aukštos juodbruvos pušys
vaikštinėja aplink Nemuną
ir matau medžių siūbavimą

jei pušys patogiai įsitaisiusios
dešinėje Nemuno lūpoje
skuba pilku miško takeliu
į šiltą rudens tuštumą

nepasikartos klevo lapas
ir vėlyva rudens popietė
Druskininkuose

Ten, kur

ten kiekvieno vėluojančio rudens laukiu lapo
kol paskui jį kol nukris vasara

ir laukiu kiekvieno krentančio
ir kiekvienos ilgiuos...

ten kur pusantro kilometro vieškelių vėjas
vandens Sutvėrėjas

tvarsto išdžiūstančius sausmečiu intakus
ir ištraukta iš vandens jūra

dejuoja be septyniolikos krūtų
ateik kaip į pasaulį ateina N e m u n a s

Bedugnė

Trapion bedugnėn leidžiuos Adomo marškinius
 Ir gimtosios nuodėmės
 Savos vakarais ilgiuos.

Švč. Mergelės Marijos Dangun Ėmimo lašeli,
 Laikai mane, Visagali,
 Lyg aguonos grūdelį...

Ir suskaičiuotos aguonos, ir kiekvienas jų žiedas.
 Dėl mirties pančių tylėjo, dėl vėjo,
 Laikydama mane už ančio.

Jei nėra, kas gyvens, nei kieto akmens ant akmens,
 Akmeniu prispaudęs liežuvį, pareinu,
 Lyg antis varinėdamas, namo,

Antra tiek turėdamas, neprasitardamas dėl arklio syvo.
 Gyvo, negyvo.
 Jei dargana septynakė diena lyja man į darželį.

Vaikeli! Kalneli! Pušynėli! Užaugę aukščiau bambos.
 Švento Jurgio batuose, prie šventoriaus durų,
 Bedugnėn ant kranto.

Kramto gintarinis ruduo,
 Ryja, mane paėmęs į glėbį.
 Nudžiūvusios blakstienos nei bliauna, nei teliuojas.

Tiltai

Ieškau vienišo tilto,
 liūdno, išdžiūvusio tilto,
 pro pražiūrėjusį vandenį,
 pro vakaro langus užpilto.

Jei nér ėjimo prie tilto,
 tuščio, pakrauto vežimo, supilto,
 pavaryto botagu,
 už arklio laukimo, kur
 bėgs po kojom krantai
 neįmanomai?

Jei sekundės sėdės
 ant gilios,
 ant iškastos,
 ant duobės,
 jei duobkasiai regės
 mus neįmanomai?

Bandysim atidaryti duris,
 jei pasibels laiknešys,
 ir sušalusiom rankom
 bandysim
 susišildyti tylą.

Pasivaikščiojimas

Šiandien vienišas vaikštau,
 Kur vakar sėdėjome dviese,
 Po laukus, pro alyvas.

Ieškau žodžių, kurių neieškos
 Joks dervišas,
 Joks medis.

Juodai baltas
 Pianino
 Jautriai nuspaustas klavišas.

Koks džiaugsmas, koks liūdesys!
 Juodas ir baltas matys:
 Geltoną – Žalią – Raudoną.

Neprisimenu spalvos,
 Nukabintos nuo sienos,
 Pasodintos prie stalo.

Dienoms rudenėjant

Ten rudenį dirvonuos pasimeldžia balandžiai
Ir rugienom atpėdina išvarginta, jauna...

Ten, žolėje, paleidus lietų, džiūsta
Laukai su pirma šilta pavasario diena.

Sėkla namuose ten kiaušialąstę vaikės,
Regis, nežinodama, kad negyvenu,

Kad nėra, man nebus prikeltas
Tėviškės jaukus tylėjimas laukų.

Vėl ryto rasos paryčiais nudžius
Ir namuose bus suirutė.

Nebeatjos Birutė, ir turėsiu ją
Rasoje amžinai už kalnų...

Jungas

Įkinkytos Punskan mano dienos, –
Jokių ca kitokių neturiu. Einu

Punskan pradalgiais atgulusių rugių,
Vingiuotu žalio lauko kelaliu.

Pakelės laukinė aviža, nuleidus galvą,
Laimins žingsnius, pašokdins žiogus.

Einu laukais, anksti atėjęs. Pabudęs
Iš pievos, pieno ir iš sutemos.

Veidas

Mano akys neregės
Išvažiuojančios Tavęs.
Ir nematysiu kaltės,
Nusukęs veidą.

Maištaujančio veidą,
Nedorėlio veidą,
Išvažiuojantį traukinį,
Kelią, namo sugrižtantį.

Ruduo

už mėlyno šerkšno ruduo
gintarinis atlis
ir užmarštis apsiniaukus
pažvelgs į jį pro pirštus

ne dėl tokių dienų saulė
nuo nakties apsiniaukus
pilnatis mėnuliu
pirštu žiūrės į sidabrą

Skyrybos ženklai

vaiko vežimėlyje pasodinti
šauktukai klaustukai taškai

kitados viskas atrodė kitaip
veidrodžiai šukės veidai

žmonės baltais chalatais
išbraidžiotos pievos

galėtų jie būti tavimi
galėčiau dėl jų gyventi

Ieškojimas

Turiu užslėpęs gabalėlį šilumos
Iš (už)pernykščio žiemos speigo.

Ko nori nuo manęs, liūdnas veide?
Kiek kartų bandžiau save

Pakeist kitu, tiek kartų
Patekėdavo ir leisdavosi žodžiai.

Apšerkšnijo šalčio drugeliu,
Žaibo greičiu bandė šildyti tylą...

Kelionė

į Punkską reikia važiuoti
pro tėvų laukus
išsiėmus gimimo metrikus
lyg į tėvų vestuves

į Punkską reikia važiuoti
lyg kviestum į tuoktuves
lyg važiuotum su nuotaka
pasiėmęs už rankos Tėvynę

Burtai

Kiekviena
Baltveidė čigonė
Bulgarų gatvėje,
Prie pušies,
Išburs, kad
Rytoj jauna
Prasidės žiema.
Kad užmiršiu
Pašerti katiną,
Paleisti tuštumą,
Prie kurios
Ilga grandine
Prikabinta žiema.

Pasakos

naktys maitina akis
speneliais žvaigždžių
it rugiai prieš rugiapjūtę
nuleidžia varpas

užgautas skiemuo
iš Euftrato ir Tigro
ir Šecherezados pasakos
Harūn ar Rašidui

liko jos ten
tėvo kluono šalinėje
tūkstantis ir vienoje
vaikystėje

ŠALIM AIS AUKURO

Aukuras

šalimais aukuro
ant kurio
pašventinta buvo
tyla

septintą mėnesį
septintą dieną

kiekviena
kuri yra
ateina
ta kuri yra

nebyliųjų galia
abejingai
priglaudžia
aukurą

Atgaila

kol nematysiu tavęs
nugręžęs užuojautos veidą

laukuose pamojuos
balti slėnių balandžiai

su kiekviena žodžio pradžia
iš ramybės ateinančia

tau ši akimirka duota
kad atgailautum mano eilėraštyje

Septintam pakrašty

septintoj Lietuvoj
 septintam pakrašty
 septintas tyloj
 s e p t i n t a s n a k t y

kiekvienas kas eis
 praeis
 kas žiūrės
 praregės

už nakties
 už tamsios
 už juodžemio

Tyla

tylos ak tylos
 prisisiurbusios pievos
 rytui brėkstant
 vakarui leidžiantis

pakyla naktis
 lyg sapnas
 lyg audra
 neįmanoma

laukiu jos
 apvaisintos laukų
 be rugių
 naktyje pareinu

lygiai tiek
 buvo vasaros
 kiek tavyje
 žemės kvapo

Saulėlydis Jotvoje

Jotvos pakraštys
 ritulys be kvadrato
 be vakaro rato
 ateina

lūpom pasėjai
 širdim surinkai
 ką akys regėjo
 ką rankos įdėjo

be tylos
 be atneštos
 be atėjusios iš ryto
 be iš Lietuvos

saulėlydžiai
 lyja
 rytmečiui
 auštant

Negrižtantis laukimas

nei už kalnų
 nei už klonių
 už prakeikto kraujo
 už pasimatymo
 su Tėvyne

bokštas į dangų
 atpirkimo laukimas
 laukimas
 kvapo
 obuolių

nakties laukimas
 laukimas audros
 mėlynumo
 rugiagėlės
 kraujo laukimas

visa tai žemė
 kuri laukinių avižų
 brandina derlių

Skenduoliai

jei už sutemos
užklupęs lietus
paskandins ežerą
prikels skenduolius

vaivorykštės bus be dienų
be ėjimo į šviesą
be voratinklių
be keistai išskleistų

gelmė nenusileidžia
visur per toli
visur netikra
nakty

Kas?

kas pakuždės
kas bus, kas kliedės
ką sapnuos jovarai
ką kalbės tau laukai

kas pasakas seks
kas rudens
kas kedens
kas bus, kas lietus

kas jautrus
užaugęs paberžy
ką regės užmaršty
kas – – –

Žemė

ateik į gyvenimą
 į molio gyvenimą
 tu kuris esi
 iš žemės atėjęs

ateik į gyvenimą
 į juodą molinuką
 į sekmadienio rytą
 į vasarą

ateik kaip ateina
 neprašyti ateina
 pavasario laukai
 kaip sėkla ateina

ateik iš byrėjimo
 iš žemės kvapo
 iš rugių kirtimo
 iš linų spalvos

Vaikas

Kai gyvenimą pasėji
 ir nori išnykti amžinybėje,
 ateina laukimas,
 laukimas vaiko, meilės, šilumos.

Rudens naktys ateina
 išvaikščiotos, tylios.
 Ateina bėgimas nuo ugnies,
 buvimas motinos įsčiose.

Pragiedruliai

horizontą iškelk
uždaryk į saulės bokštą
ir saulę į bokštą

užrakink į spyną
nuo saulėtekio iki saulėlydžio
gražink dieną

nebus Vilniaus
nebus Vienos
nebus mėnesienos

nebus laiko
pasaulio
būsi tu

Duona

žemėj gimtoj
ne vienoj
buvau Lietuvoj
ne iš krosnies vienos
valgiau tėvynę

ji pradėjo mane
iš rugių
šaukiau ją
kaip žemė
lietų šaukia

VIEŠPATIES SALOS

Tautų apaštalui

Saulėlydis nudažo horizontą
Geltono aukso spalvomis.
Debesys skuba, renkasi žydrynę,
Rieda į vakarus.

Laikas viską suėda,
Pamatuoja dieną ir naktį,
Vasarą ir žiemą,
Gyvenimą ir jo prasmę.

Akmenys drasko pajūrį.
Nuolatinė bangų mūša
Mūša vienišus žvejų laivelius.
Tik nuolankūs žmonės sugrižta.

Ekstazė

Neosikos restorane, Kretoje, kur
draugaujama su žuvimi – erdvė vaizdi
uolos kyšoja jūros šnervėse

lūžta bangos Libijos jūroje
žuvų spiečiai kyla
išsižioję Ostijos trupinių

užsisakius valgį čia galima
surasti naujų draugų
išgirsti muziką be žodžių

Apolonas ir Dionizas pilsto vyną
intelektualiems orgazmams
ir ilgoms naktims

orakulai prie Delfų ir Didimos
tebestovi, bet kelias į juos
sunkus ir tolimas

Svečiuose pas Nabuką*

Praeitis šypsosi mums, gal sveikina.
Kur kitados užė Babilonas, šiandien auga smilgos...
Už Ištaros vartų, kur prasideda gatvė –
Marduko – Babilono dievo – šventovė.

Gatvė, nors atkasta, aptverta vielų tvora.
Dar tebestovi Nabuko rūmai.
Prie Babilono upių – ten sėdėjome
Verkdami, Ziono kalną atminę.

Smilga drąsuolė, vakaro vėjo pasveikinta, lankstosi,
Iš praeities šypsosi, mus, gyvuosius, drąsina.
Sienos, šimtmečių nudilintos, kalbina,
Plytos, vis dar tvirtos, raudonos, šnekina.

Rūmų sienos, kurios gynė Nabuką nuo priešų,
Nuo saulės kaitros, tautų neapykantos...
Šviesa vėsi, atklydusi į kambarį, sukepusi
Statiniuose be durų ir be langų.

Ieškau kabančių sodų – meilės statinių, bet veltui.
Septyni pasaulio stebuklai išnyra, bet tik užsimerkus.
Medžiai, fontanai, upeliai, kriokliai,
Neišmatuojami žodžių tarpekliai.

Šventovė atkasta. Gatvė pakyla virš smėlio.
 Turtus pavydžiai saugo.
 Dešinėje Ninmah šventovė
 Ir nuoga liūto statulos dauba.

* Nabukas – Nabuchodonosaras, Babilonijos karvedys ir karalius.

Tarnystė

Korinto žydėjimo metais
 prie deivės Aštartės
 šventyklos žemyn
 virš šešių šimtų

metrų aukščio uolos
 tūkstančiai
 šventųjų mergaičių
 apeiginių kekšių

ištvirkusių
 malonumų
 beieškančių
 daug kur

visur sutinkamos kekšės
 bet nėra
 Chrestos* vedamų
 Akvilo, Priskilės

* Kitaip Kristus. Vardas *Chrestos* I a. buvo paplitęs tarp vergų.

Laivai

mirtis patogiai prigludusi
prie vakarinio
jūros pašalio
augo ir plėtėsi

Viduržemio uostuose
rytiniame ir vakariniame krašte
išplaukdavo laivai
ir grįždavo kankinių vėlės

laivai būdavo kraunami
ant vežimų
tempiami nuo vieno
iki kito gyvenimo kranto

iki paskutinio
per žemės įpjovą
kurią vakar
aptiko mūsiškiai

Kodėl?

Iš seno gyvenimo kvapo,
Iš visų neišgyventų vilčių
Sau neturiu klausimų,
Kitiems atsakymų neieškau.

Ateina jie iš sausros,
Iš vaikų badmečio,
Iš septynių Egipto rykščių,
Septynerių sočių metų.

Palikuoniai

penkiasdešimt aštuntaisiais
Viešpaties metais

gal metais anksčiau
gal vėliau
žydai sukilo
prieš keliaujantį
į Damaską

liko pastatų likučiai
ir bema* nuo kurios kadaise
gynėsi ir dalis sinagogos
akmeninės lentos
prie kurios kalbėjo

bet netikim kad
stiprūs esame
tik būdami
trapūs
amžinosios vilties
p a l i k u o n i a i

Vėtra

nebus nuplėšta garbė
pamaldžiai besimeldžiantiems
nei nuo galvos nuimtas
erškėčių vainikas

šiandien vėjas neša šakas
šiandien vėtroje
išbertus pelus
laukai gena

šiandien greičiau
nei dienų pradžioje
laikas skuba
į nežinią

* Vieta (paaukštinimas), iš kurios senovės Romoje kalbėdavo oratoriai.

Viduržemio krantas

Jūra vos ne vos judina
Tavo mėlyno veido raukšles.
Jūros pakrantėje kur ne kur
Ganosi Viešpaties salos.

Kaimeliai, prigludę prie įlankų
Viduržemio jūros krantuos, kuriuos
Dionizas išmokė iš vynuogių
Spausti girtavimo klegesį.

Už amžinybės krašto ir jo paraštės
Nenuilstamas galvos skausmas ateina.
Prie prasto vyno niekas daugiau negirdės
Afroditės, prastos lauko pienės.

Jis yra

neskaudės
Viešpaties žaizda
skirta
meilei įrodyti

nuogos
neliks
našlaitės
netekusios

maldos
diasporoj
vis mažiau
norinčių

Mirtis laiptinėje

pirmųjų gyvenimo
laiptų pakopoje
nerimas prašnekina
žmogų

gyvenimą einantį
užgauna žavingą
aitriai erzina
įtampą

antrųjų gyvenimo
laiptų pakopoje
leidžiasi į žmogų
žiūri jam į akis

trečiųjų gyvenimo
laiptų pakopoje
pasiunčia jį
į amžinybę

Regėjimas

noksta naktis
kambary be langų
nakties tylą
kajutėj pakibus

debesų kepurėmis
prisidengusios salos
saulės kaitroj
tamsiam pajūry

sušildytas kelių
glamonėjančių žvilgsnių
vakarų vieškeliuose
kelyje į rytus

dar per vėlu
kad vėluotum
kad išaušus
tartum sudie

jūra be jūros
be įlankų
be regėjimo
be žodžio ištark

Išpažinėjas

tarp mirtingųjų
nemirusių
iš žmogaus

tarp išmintingųjų
išėjusių
iš proto

kas žemiškai kvaila
kas žemiškai silpna

sugėdins
dar kartą
išmintinguosius
ir galiūnus

Viešpaties vaikai

argi Viešpats
nesirenka mūsų
kad būtų
mūsų tikėjimu

argi neišaukština
paniekintųjų
kad pažemintųjų
galiūnus

argi nesubrandina
stipriam maistui
kad žįstume
kūdikių meilę

Laikinai čia

liūdėti reikės
 tik truputį
 nes trumpas čia
 viešnagės metas

nusižeminom
 po Viešpaties ranka
 kad išaukštintų mus
 laikui atėjus

tikėti reikės
 tik truputį
 žodžiai baigsis
 staiga
 įpusėję

Dualizmas

Jei kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis,
 bet neturėčiau meilės,
 aš tebūčiau žvangantis varis
 ir skambantys cimbolai.

1 Kor 13,1

Jei neturėčiau meilės,
 Bet būčiau gudrybėm gudrus,
 Ar reikalingi būtų cimbolai?

Ar reikalingi būtų žodžiai kaip Ostijos
 Ir tavo laiškai, pagavę žmogų
 Kaip Tikėjimą?

Ar nebaugina Tavęs mūsų tikėjimas?
 Neišskrenda žvirbliu, negrižta jaučiu,
 Nedarvinuoja?

Ar sudurtinių tikėjimo dalių
 Neapvaisina mirtis,
 Nesustiprina Dievo įvaizdis?

Jei neturėčiau meilės,
 Jei neturėčiau,
 Jei...

Meditacija

dienas pasidauginsiu
lyg smėlį
Adrijos
jūroje

šakų viršūnėje
užmegsiu rasą
atgailos obuolį
nukritusiems toli

ant akių užsidėsiu
šviesos skraistę
ant galvos
išminties turbaną

Jobo takais

kai laukdavau gėrio
ateidavo pikta
kai tikėjausi tiesos
ateidavo tamsa

kai bandžiau keltis
užmigdavau
vėjas nubloškė mane
šalin lyg debesį

kai bandžiau atsigerti
labiau trokšdavau
laimė išdžiūvo ir išdžiūvo
jos laimės šaltinis

Samariečio belaukiant

mačiau apaštalą
kresną, paliegusį
menką, barzdotą
prastos išvaizdos

sudužo laivas
pabiro keleivių laiškai
renku juos rankomis
lyg lapus
Šventojo Rašto

skaitau apleistoj
sugriuvusioj užėjogj
gailestingoj samariečio
užtarimo belaukdamas

Erezija?

skaitau
tavo laiškus
užuot juos
deginęs

tautų apaštale – – –

taip lengva
Žodį suprasti
kaip plytą
nukritusią
iš dangaus

ir gauti
jos smūgį
per galvą
taip lengva

Laukų prijaukinti

laikas čia
 judanti kryžkelė
 lyg laukas
 prie kurio
 kadaise žmogų
 pririšo kviečiai
 akmeniniai kirvukai
 vilko šeriai
 kur namuose
 vagis
 buvo prievaizdas

namai
 /bent man/
 nėra
 judanti kryžkelė
 vagis yra
 laikas

Pogromas

Jobo vardu
 žemė
 mintą amžinybės
 košmarais

gerumas
 lesina žvaigždyną
 neviltis
 užtemdo šeolą

vardan jo
 pašvaistės
 ir tamsos
 šviesulių

apmaudu
 dėl jaudulių
 mirties atkartojimų
 jedvabnų*

*Jedvabnas – vietovė Lenkijoje, kur Antrojo pasaulinio karo metu įvyko žydų pogromas.

Įspėjimai

joks žmogus tenesidrovi jėgos
žvėrimis prijaukinti
ir dvylika jo giminių
tenevaldo liežuvio

jei dar tebesvetimauja
ant sugulovės lūpų –
žvėrišku budrumu
teprisijaukina meilę

ANTROJI REALYBĖ

Actus secundus*

ŠVENTAJAM TĖVUI

Kai po vakaro vakaras niaukstosi
 Ir Giovanni Paolo Secundo
 Iš balandžio antrosios
 Mirties savo pabunda

Ir raudonų akių horizontas
 Kai kam Everestas
 Kai kam Gievontas
 Be dviejų užtemusių naktų

Ir kai kita diena kitą vakarą gundo
 Ir išskleistų rankų šviesa
 Iš Giovanni Paolo Secundo
 Mirtis mūsų pabunda

Kai po vakaro vakaras niaukstosi
 Kai po vakaro vakaras
 Kai po vakaro
 Kai po...

* Kita realybė (lot.).

Ostija

iš kraujo lašo
 išėmėm gyvybės lašą

ištikimi sau
 buvom iki mirties

iki JO kryžiaus
 mirties

nukryžiuotojo
 kraujo nematėm

jis galėjo būti vynu
 galėjo tapti kūnu

galėjom jį gerti
 ir valgyti

Antrasis atėjimas

gelmė kunkuliuoja
lyg užviręs katilas
kojom sumaišo
jūros tepalą

bėgantis šalia
vieškelio kelias
nusineša žiupsnelį
šilumos

vėl kruvina
Raudonoji jūra
bet Mozei
ne pakeliui

pas mus
o galėtų čia būti
mokytojas žemdirbys
bedarbis

Zodiako ženklai

naktys atveria
daug dangaus šviesulių
naktys nupiešia daug
Grįžulo Ratų

naktys
žvaigždėmis
krenta
it nakties šiluma

tą naktį
nėra žvaigždynų
žirgų, žiežirbų
žuvusių žiauriai

jos galėtų būti
šviesa naktį
galėtų strėlėm išnirti
iš lanko zvimbimo

Ištikimas gerumas

sielos žiedadulkės
neša bičių sparnais
ištikimą gerumą
ir vilties medų

hesed*

išryškina
savo kūnišką
ikonišką
sielos materiją

siela
lyg baltiniai
išlenda
iš kūno

nėra
kaip
jos įdėti
atgal

* Ištikimas gerumas (hebr.).

Lemtis

septyni kūdikiai
septynios vaikystės
septyni kūnai
septyni žmonės
septyni amžinybės lašai

žemėje
ir jos bedugnėje
kol smagu
gyvenimas
mėgaujasi
lopšy

bet išeina
ekstazė
ateina
klausimai
agonija

Kelio trumpinimas

per Viešpaties malonę
gyvenime ir anapus jo
nusimazgojam rankas
nusivalom širdį

laukiam paskutinių dienų

ištikimi Viešpačiui
be keturiasdešimt metų
ėjimo
per dykumą

Matmenys

visais žingsniais
tikinčiais Dievą
į niekur nuskubėjusių
netikrų dievų tikėjimu

atgręžk pradžios laiką –
nevaisingos dienos
nutylės
tikėjimo nakty pasvertos

kokiu saiku seikėsi
tokiu
tau bus
atseikėta

Rojaus kampelis

rojuje nėra žaliavų
žemė užaugina tai
ką palaisto
žmogaus prakaitas

išdegina
raupsuotojo
veido
dykuma

ryto kaitroje
noksta smėlis
laukai pakvimpa
nuorūkom ir alyva

pareinu
į laikus
kurie į mane
nepareina

Aklavietėje

atgimsta netikėjimas
tikėjimu
per apipjaustytus
praradusius kelią
per dykumą

dar netikim
gailestingojo
belaukdami
samariečio...

jis galėtų būti
mūsų broliu seserim
galėtų
iš mūsų akių
išimti šipulį ir rąstą

Įskiepyti alyvmedžiai

įsūnijam
 Viešpaties sūnų
 paglostom vaiką gerumu

kaip laukiniai alyvmedžiai
 įskiepyti į apipjaustytus
 lyg mažos nulaužtos šakelės

einame
 į pasimatymą
 su Juo

kaip eina
 uždelstas laukimas –
 kūnas nudvasintas spiritu

Netikėjimo viltys

mirtis
 yra
 mirtis

visa kita
 pasilieka

kaip sava
 svetima
 uošvė
 marti
 anyta

užmiegam
 prisikėlimu

netikėdami
 Lozoriumi
 ir gyvenimu
 po mirties

Iš neprivalomų namų

Jau nepaklusnumas
 Viešpačiui
 Pakrautas ant vežimo,
 Šimo atvartyto Velykom.

Jau kelias baltas, juodas,
 Aukštai ant debesų parimęs,
 Leidžiasi nuo kalno
 Lygumon.

Retrospekcija

mano vaikystėje
 vaikštinėjo
 Dievo Motina
 manęs klausė

ar aš tikintis
 pagal įsakymą mylėti
 ir ar aš (ne)tikintis
 pagal įsakymą bausti

iš meilės
 sūnaus mirties
 ant gyvybės
 medžio

esu šiandien
 į Jį
 atgręžtas
 gyvenimu

Altruistinė miniatiūra

jei dienų pradžioje pranašas
užsibuvęs daugiau
nei tris dienas
(ne)prašydavo atlyginimo

ką
pasakyti
apie mūsų dienų
apaštalus

kiek jų
nebūties
teks ragauti
a n a p u s

Kelias į dausas

į Osvencimą, Bžezinką
atvežtų

apipjaustytų
namai
tušti liko
lyg

Jahvės vieškeliai

sausį
lyg Jordanas
be naujo
neateinančio Mozės –
be dulkėto
keturių jaunuolių
portreto

pamatyti Jį
vienintelis kelias jiems
buvo
per k a m i n a

AMŽINAI JOTVOJE

Šišāra

Juodoj nakty
Tamsioj nakty
Nakty nušviesk
Ugnele kelią

Jotvos s e s e
Š i š a r a
Lūpose pajust tave
Taip g e r a

Jotvos s e s e
Š e š u p e
Jotvos slėnio
Septintoji u p e

Šešupės būdas
Nei baltas nei juodas
Nei krantas nei vaga
Nei laikas nei Lietuva

Ne juodoji Kirsna
Ne šaltoji Šišara
Lūpose pajust tave
Taip g e r a

Užkalbėjimai

Jei sausra, jei liūtis
 Nei sėja, nei pjūtis
 Jei šaltis, jei šiluma
 Nei vasara, nei žiema

Jei šviesa, jei tamsa
 Nei vanduo, nei dykuma
 Jei alkis, jei neviltis
 Nei kūdikis, nei krūtis

Jei melas, jei tiesa
 Pavasario lietuje
 Jei liga, jei sveikata
 Nei sava, nei svetima

Jei trumpa, jei ilga
 Nei naktis, nei diena
 Jei giedra, jei audra
 Nei Šišara, nei Jotva

Jei mėnulis, jei saulė
 Nei viltis, nei apgaulė
 Nei melas, nei teisybė
 Nei mirtis, nei gyvybė

Pirmajame
 Pavasario lietuje
 Pirmajame
 Pirmagimio klyksme

Vakaras

visai ne gėda
jei rūkas nusėda
ir ėda
blakstienas rasa

tu man
panaši
į tą
kuri panaši

į išėjusią
Jotvon
laumės
juostą

Mano dienos

Mano gyvenimas – švelnutis vėjas
Tuščius debesis gena.
Mano gyvenimas – debesų rūkas
Šventoj Dauspūdoj gyvena.

Mano gyvenimas – rūkas.
Duobė – mano dienos.
Kirmėlės – mano motinos.
Mano debesys! Mano rūkas!

Lietus tuščius debesis vaiko.
Gyvybė ant kaulų skeleto,
Išskleista ant vaiko,
Dienom apmirus iš lėto.

Išbaltintos mano dienos,
Mano debesys, mano rūkas.
Kirmėlės – mano motinos,
Duobė – mano dienos.

Prie jotvingių stalo

Kas melstis išmokė, kas išaugino,
Nupiešė laiką, piliakalnį, klonį?
Kas šiandien sergi, vadina ir gina,
Ir mums, jotvingiams, suteikia skonį?

Kas juodoj nežinioj ne laiku
Kitą atneš jotvingių dieną?
Kas sustojęs, prisidengęs lauku,
Prakalbins jų žodį kiekvieną?

Ilga ir juoda bus naktis, jei vėsa
Virkdins aušrą, ką tąsyk vėlavo.
Jei aplink sutema ir praeities nebėra,
Kas pakels ją nuo jotvingių stalo?

Be laiko

Per naktį tamsią, kažkur pavakary,
Ieškojau meilės, didesnės už Jotvą.
Vardan nesuskaičiuotų nemigos naktų,
Vardan sūduviškai neištartų Vingrėnų.

Nuvarvint laiko seilę, pasiklausyt kitų
Jotvingių bandau, karštai pamilęs runą.
Klaiku vienam tarp lūpų atvertų,
Tarp norinčių pakrikštyti Brunoną.

Aukštai, žemai saulė leidosi ten rytą
Ir laiką atvartytą bitės pavertė medum.
Šioj žemėj būta, prigimties ieškota,
Nepavaišinta, laiko nepakviesta vidun.

Žemė Sūduvos

Dainavos laukai, ežerai ir upių vingiai,
Piliakalniai čia stūkso taikūs ir sustingę.

Ir šviečia saulė Sūduvos, ir lapai krenta,
Ką pirmąkart regėjom, ką pamatysim antrą.

Kas užmarštin nuėjo, ką širdis pamilo
Labiau už lauką, upę, ežerėlį, šilą.

Ir krenta dvelksmas šilumos it lietaus lašelis
Ant laukų, miškų į Jotvos šalį.

Arimuos

Basa pėdina
Nuriekta vaga
Saulei tekant
Lietui lyjant

Išėjus toliuos
Per arimus
Akėja sėja
Žodį rimą

Klausą neregio
Rugių pjūties
Laukimą
Neišgirstų laukų

Žodžio rimą
Nežinią be išeities
Išaukštintą
Laukimą

Pažyma

už seno laiko
kuris palaiko
ir v a s a r ą
ir ž i e m ą

gėlių žydėjimą
kiekvieną
ir plieną
jotvingių takuos

kiekvienas žinos
kas bus rytoj
kas šers žirgus
kas atsibus tuoj

L i e t u v o j

į laiko klėtį
kur būti privalai
kur privalai turėti
pažymą gyvųjų

Rytmečio rasa

Gal rasos gaiva tekės per veidą,
Kur skersvėjy akių nevertas
Laužys sąnarius žmonių kitų
Nerimas, mėnulio pilnaties sutvertas.

Gal nebūty gilioj tylės paliegęs...
Suklusęs, vienišas dėl jos.
Klausysiu paskutinį kartą nusijuokęs,
Išgąsdintas nublukusios šviesos.

Užuovėja

Jei nebus man leista daugiau
Su jotvingiais senti
Ir už viską, už viską labiau
Norėsiu čia būti, gyventi.

Jei išauš lemtinga diena
/Ji mane ten eiti vadina/.
Sako, ten neišnyksta šviesa
Ir mus nuo saulėlydžių gina.

Balti balandžiai

Kas norės, kiekvienas regės
Nebylio lūpomis sklandžiai,
Kur slepias kalnuos aukštai
Balti slėnių balandžiai.

Iš Rytų sidabro šalnos
Gyvos atminties klostuos
Mokosi būti, grįžti kartu,
Kartu gyventi vienodai.

Dvejonė

šiandien
viskas
netikra
netyra

i š r e t i n t a
juodos nakties

garsiai tyliai
žiemkenčiai
jotvingiai
kenčia

Juodai bálta

laukuos, kur
jotvingiai gyvuos
vis dar be rimų

pilkų arimų dainos
nužingsniuos laukais
atgal

n e b ū t i n a i a t g a l

juodi
saulėlydžiai
jų

už amžinybės tolių
uždarai gyvų
sodų
tankiai apsnigtų
šiaurės keliu

JUODOJ NAKTY

I

juodoj nakty
tamsioj nakty
nakty nušviesk
ugnele kelią

jotvingius gyvus
nakty paklydusius
krauju beraščius
namo parveski

II

Jotva –
vėjo numylėta
speigu užgrūdinta
žiežirba kvapni

nieks svetimas nedrįs čia
drįsti medžio kirsti
žemės dirbti
žuvauti

III

kėlė geležinį kūjį
barzdočių žyniai
dar brėkstant
garbino saulę

tamosos valdovai
uždarė saulę į bokštą
bet Zodiako ženklai
sudaužė bokštą

šviesa
nuvilnijo
lyg nuo šviesaus
aršaus kalavijo

Prūsa! Jotva!
koks tuščias laukimas
koks įžūlus nebuvimas
skersai ir išilgai laiko

IV

daug virto brolių
daug narsių
tarp jų
Skomantas

lyg žvėris
greitas
lyg paukštis
staigus

pėsčias jis
užvaldė kraštus
tūkstančius svetimų
paėmė vergijon

— — —

ir nukautas
guli pagonis
prie Kirsnos
raumenų

ant smailio
užnerta
galva jo
ir šalimais kalavijas

V

ilgu pašventintu
rytų keliu
aš, tavo Jotva,
namo grįžtu

be Skomanto dainos
jotvingiai godos vaitos
piliakalniuos, kuriuos
jau nieks nebekovos

VI

mano Prūsa
mano Jotva

rašau tave
krauju beraščių
krauju tyru

po akmeniu parpuolu
su akmeniu keliuos

VII

Šiurpily
šiurpioj pily
be Šiurpos
be sodiečių

Erdvilo ranka
nukirsta šuliny
ilgisi kirvių
kalavijų, iečių

daug priešų žuvo
daug buvo
numestų nuo sienų
sužeistų

bet kryžiaus ženklas
prie Eglinės ir Kirsnos
nuo Šešupės pulkai
ėjo ne juodos

patirt dienos ir valandos
per paras aštuonias
jotvingiai kovoj
devintoj dienoj

glaudėsi
tamsių
miškų
tankynėj

VIII

tūkstantis penki šimtai
pėsčiųjų perėjo mišku
apyaušry skubiai
žygiavo

prie pilies, savos
ugnies nepaliestos,
tikėjo, lig nakties
priešas neuždegs pilies

ir pilies ugnis
lyg saulės kamuolys
glostys švelniai
priešų išdurtas akis

triskart paklaus
triskart atsakys
triskart suskaldys
titnagą ir skiltuvą

IX

ėjimas tuščias
skubus ir lėtas
kaip Griausmavaldžio žaibas
staigus

tik ar kibirkšties akis
jų nesustabdys
ar dievai klausys
maldų barzdočių?

X

nukalk kalveli
plieno žirgelius
parnešk žirgeli
į sudegusius namus

pro vartus
pro prarytą
pro sidabrą
pro rytą

žydėjimas
lauktas žadėtas
skubus ir lėtas
išvilios saulę iš bokšto

XI

apsuptos pilies sienos
 Šiurpilio sienos
 tespaudžia tvirtai kalaviją
 kas mirties nebijo

tedega ramovėj laužai
 ir ant pilies pamatų
 nuo Klevų iki Eglinės
 nuo Šiurpilio iki Rudaminos

XII

nuo aušros
 iki aušros
 nuo pavasario
 iki vasaros

dėl karo
 bado
 maro
 į kraštą Sūduvos

XIII

strėlės šoks nuo vienu žirgų
 ant kitų – per tamsią naktį
 per laužą, per istoriją
 per priešų užrašytą istoriją

nenorinčius kautis
 paliks ant gyvenimo kranto
 tūkstančius mylių nuo jo
 nuo prakeikto gyvenimo

tūkstančius mylių nuo motinos krūtų
 nuo strėlių, sulaužytų iečių
 kad žinotų, jog jų buvę mažiau
 šioje vietoje be tiltų iš rąstų

be luotų sukabintų
 be pėstininkų į kitą pusę persikėlusių
 dėl priešų gerai pasiruošusių
 iš priekio, iš nugaros, iš šono

atremti
 atminti
 žuvusiais
 kūnais

XIV

ir parvežė jį į Šiurpilį
 ir buvo sudegintas jo kūnas
 su žirgais, drabužiais, ginklais
 visa buvo sudeginta...

sudeginta su medžiokliniais paukščiais
 sudeginta su šunimis
 sudeginta pagal tėvų įsakymą
 deginti mirusius

toli ant lygumų
 kalnelį supylė
 už pilies sienų
 statulą pastatė

akmens statulą
 su akmens veidu
 su veidu atgręžtu į rytus
 su rytais atgręžtais į akmens veidą

TURINYS

TYLOS ERUPCIJA

Žodis / 9
Raidė / 10
Dviejų vienatvė / 11
Laikrodis / 12
Lietus / 13
Berznyke / 14
Smėlis / 15
Aerouoste / 16
Smolensko beržas / 17
Dosnumas / 18
Rytas / 19
Turiu / 20
Aortoje / 21
Kūrėjas ir kūrinys / 22
Sėja / 23
Laikas / 24
Erozija / 25
Negaila, gaila / 26
Žvilgsniai / 27
Penki klausimai / 28
Mėnesienoj / 29
Mirtis / 30
Maža šalis / 31
Žolė / 32
(Ne)sugrįžimai / 33
Rytą / 34
Tyloje / 35
Tuštuma / 36

TĖVUI

Pirmojo sodo ilgesys / 38
 Seno švarko kišenėje / 39
 Kelionė autobusu namo / 40
 In Articulo Mortis / 41
 Ramunėlė / 43
 Audra / 44
 Sapnas / 45
 Švytėjimas / 46

STOTY PO AUDROS

Stoty / 49
 Stoty po audros / 51
 Nemuno pušys / 52
 Ten, kur / 53
 Bedugnė / 54
 Tiltai / 56
 Pasivaikščiojimas / 57
 Dienoms rudenėjant / 58
 Jungas / 59
 Veidas / 60
 Ruduo / 61
 Skyrybos ženklai / 62
 Ieškojimas / 63
 Kelionė / 64
 Burtai / 65
 Pasakos / 66

ŠALIM AIS AUKURO

Aukuras / 68
 Atgaila / 69
 Septintam pakrašty / 70
 Tyla / 71
 Saulėlydis Jotvoje / 72
 Negrįžtantis laukimas / 73

Skenduoliai / 74

Kas? / 75
 Žemė / 76
 Vaikas / 77
 Pragiedruliai / 78
 Duona / 79

VIEŠPATIES SALOS

Tautų apaštalui / 81
 Ekstazė / 82
 Svečiuose pas Nabuką / 83
 Tarnystė / 85
 Laivai / 86
 Kodėl? / 87
 Palikuoniai / 88
 Vėtra / 89
 Viduržemio krantas / 90
 Jis yra / 91
 Mirtis laiptinėje / 92
 Regėjimas / 93
 Išpažinėjas / 94
 Viešpaties vaikai / 95
 Laikinai čia / 96
 Dualizmas / 97
 Meditacija / 98
 Jobo takais / 99
 Samariečio belaukiant / 100
 Erezija? / 101
 Laukų prijaukinti / 102
 Pogromas / 103
 Įspėjimai / 104

ANTROJI REALYBĖ

Actus secundus / 106
 Ostija / 107

Antrasis atėjimas / 108
 Zodiako ženklai / 109
 Ištikimas gerumas / 110
 Lemtis / 111
 Kelio trumpinimas / 112
 Matmenys / 113
 Rojaus kampelis / 114
 Aklavietėje / 115
 Įskiepyti alyvmedžiai / 116
 Netikėjimo viltys / 117
 Iš neprivalomų namų / 118
 Retrospekcija / 119
 Altruistinė miniatiūra / 120
 Kelias į dausas / 121

AMŽINAI JOTVOJE

Šišara / 123
 Užkalbėjimai / 124
 Vakaras / 126
 Mano dienos / 127
 Prie jotvingių stalo / 128
 Be laiko / 129
 Žemė Sūduvos / 130
 Arimuos / 131
 Pažyma / 132
 Rytmečio rasa / 133
 Užuvėja / 134
 Balti balandžiai / 135
 Dvejonė / 136
 Juodai bálta / 137

JUODOJ NAKTY / 138

Sigitas Birgelis

Septintas nakty

Eilėraščiai

Dešimtoji Sigito Birgelio
 poezijos knyga

Redaktorė

Palmira Mikėnaitė

Viršelio ir iliustracijų autorė

Laima Birgelytė

Korektorė

Birutė Burdinaitė-Olów

ISBN 978-83-60625-51-4

Išleido Punsko „Aušros“ leidykla
 16-515 Puńsk, ul. A. Mickiewicza 23
 Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė
 www.punskas.pl
 el. p. info@punskas.pl

Ankstesni Sigitas Birgelio poezijos rinkiniai

- Tarp krantų (1992)
- Tarp durų ir dulkių (1993)
- Eilėraščiai iš anapus Dievo (1997)
- Septynios dienos, septyneri metai (1998)
- 75 eilėraščiai (1999)
- Iš toli ir arti (kartu su L. Šimkute, 2003)
- Holograma (2004)
- Tarp trijų Šešupės krantų
(kartu su B. Jonuškaite ir A. Uzdila, 2005)
- Visadan esma (2006)